
P. Van Trier

De moeizame en lange weg van een progressief militant in de kristelijke arbeidersbeweging

Een stukje achtergrond*

Toen in het begin van 1985 Paul Pataer als gewestelijk secretaris van het LBC, de bediendenvakbond van het ACW, werd ontslagen, was dat omdat hij over de schreef was gegaan. Hij had gedaan wat op dat ogenblik niet kon: hij ijverde openlijk voor het verbreken van de banden tussen ACW en CVP en voor de oprichting van een kristelijke arbeiderspartij.

Deze stellingname lag in de lijn van datgene waarvoor de zogenaamde *Werkgroep Kongresbesluiten* (WKB) zich inzette sinds het ACW-congres «Welzijn in Solidariteit» van 1979. Deze informele groep van militanten en vrijgestelden uit verschillende deeltakken van het ACW wou de uitvoering van die congresresoluties bevorderen, die handelden over een grotere politieke autonomie voor het ACW. In 1980 kon deze groep zijn visie op de werking van de politieke comités in het ACW nog publiceren in *De Gids op Maatschappelijk Gebied*, het maandblad voor de ACW-kaders. Het bestaan van de groep kwam voor het eerst publiekelijk tot uiting, toen in december 1981 228 militanten en vrijgestelden uit alle ACW-takken in een open brief aan ACW-voorzitter D'Havé een oproep lanceerden voor de vorming van een rooms-rode regering.

Vanaf dan was de opgang van de WKB niet meer te stuïten. In april 1982 organiseerde de groep een «intern beraad» over de politieke opstelling van het ACW en over de rol van de WKB daarin. Men kwam er tot afspraken rond een strategie: politieke discussies op gang brengen binnen alle takken van de kristelijke arbeidersbeweging. De band met de CVP moet ernstig bevestigd worden. De oprichting van een eigen «politieke beweging» werd in het vooruitzicht gesteld.

*Voor deze achtergrond maakten we hoofdzakelijk gebruik van *Beweging, Informatieblad van de Werkgroep Kristelijke Arbeiderspartij*. Dit blad is aan zijn zesde jaargang toe. Verschijnt tweemaandelijks. Abonneren kan door 200F. te storten op rek. nr. 001-1190168-54 van WKAP, 3510 Hasselt.

Blijkbaar had dit WKB-beraad gevolgen. Toen de ACW-leiding naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 1982 de banden met de CVP strakker wilde aanhalen (in plaats van een pragmatische band had het ACW het in een ontwerp-resolutie over een principiële band), stak er een storm van protest op in verschillende deeltakken van het ACW. Het ACW-bestuur beloofde binnen het jaar een brede bevraging over haar politieke opstelling te organiseren.

De ACW-bevraging over politiek

Deze grote bevraging werd georganiseerd in het voorjaar van 1984. In het begin van dat jaar hield WKB met een 200-tal militanten zijn tweede intern beraad («Malle II»). Hier werd vastgesteld dat in de door het ACW georganiseerde bevraging geen structuurhervormingen van het ACW ter bespreking gesteld werden. Men kwam tot het besluit dat met alle krachten moest gestreefd worden naar een breuk tussen de kristelijke arbeidersbeweging en de CVP. Dit werd gezien als de noodzakelijke weg naar de oprichting van een eigen kristelijke (?) arbeiders(?)partij. De uitbouw van een eigen politieke beweging binnen de kristelijke arbeidersbeweging, met individueel lidmaatschap en met plaatselijke basiskernen, kon hiertoe een stap zijn. Er werd ook duidelijk gesteld dat men geen breuk wou met de fundamentele doelstellingen van het ACW, zoals geformuleerd in het congres van 1979.

In de volgende maanden werd dan de bevraging georganiseerd in de verschillende deeltakken van het ACW. Over het democratisch verloop van deze raadpleging van de basis werden heel wat vragen gesteld. WKB stelde vast dat men tijdens de bevraging zelf en tijdens de verwerking van de besluiten zeer onzorgvuldig of vooringenomen tewerk was gegaan. Niet de eigen ACW-studiediensten, maar een aantal «wijze vrienden van de Beweging», bijgestaan door het politieke secretariaat van het ACW, namen deze taak op zich. Door wie, waar en wanneer de resultaten precies werden gebundeld, bleef een goed bewaard geheim, schreef *Beweging*, het blad van WKB, in november 1984. De verslaggeving hield enkel omstandig rekening met de bespreking in de ACW-afdelingen. Van de resultaten in de afzonderlijke deeltakken (ACV, KWB, KAV,...) werd slechts zeer beknopt melding gemaakt. Het verslag schreef dat «*het VRC/ACV, KAV en KWB antwoorden bezorgden die betekenisvol gelijklopend zijn met de ACW-antwoorden*». Het tegendeel was waar. Uit meerdere verslagen van deeltakken en plaatselijke afdelingen bleek dat een grote, betekenisvolle minderheid -30 à 40%- van de ACW-achterban de voorkeur gaf aan een eigen kristelijke arbeiderspartij. Vooral in het ACV en de KWB bereikte dit cijfer deze

hoogte. Bovendien werd in heel wat afdelingen, waar toch de keuze voor de CVP werd aangehouden, deze keuze als zeer voorlopig en voorwaardelijk gezien.

Opvallend bij deze bevraging was ook dat waar men opteerde voor een «ACW met de CVP», dit niet gebeurde op basis van principiële ideologische beschouwingen, maar wel op louter praktische overwegingen van machtsvorming. Ook werd duidelijk dat in de toekomst het ACW zou moeten pogen zwaarder te wegen op de besluitvorming in de CVP.

Van WKB naar W-KAP

Zoals eerder afgesproken in «Malle II» hield WKB kort na de ACW-bevraging een derde bijeenkomst om de toestand te evalueren («Malle III- 9 februari 1985). Het was ondertussen duidelijk dat de ACW-leiding het resultaat van de bevraging zou gaan gebruiken als wapen tegen de WKB en andere dissidenten. Malle III moest een grondige evaluatie worden en een verder uittekenen van de strategie. Ondertussen was er bovendien een uitnodiging geformuleerd door de S.P. tot zogenaamde «progressieve kristenen» in het algemeen en tot WKB in het bijzonder om als onafhankelijke kandidaten op de SP-lijsten plaats te nemen bij de volgende parlementsverkiezingen.

Malle III ging niet ongemerkt voorbij: WKB veranderde zijn naam in WKAP (*Werkgroep Kristelijke Arbeiderspartij*). Hiermee wou het zijn streven naar een Kristelijke Arbeiderspartij duidelijk formuleren, een streven dat moest leiden tot een losmaken van het ACW van de CVP. Duidelijk werd gesteld dat het programma van een op te richten KAP moest vertrekken van de «*Fundamentele Doelstellingen*» van het ACW uit 1979. W-KAP besefte goed dat een KAP niet uit de lucht zou komen vallen. Men wou in de toekomst streven naar het verwerven van een meerderheid voor een eigen partij in de levende takken van de beweging. Tegelijkertijd moest er geijverd worden voor het democratiseren van de politieke besluitvorming in heel de kristelijke arbeidersbeweging. De uitnodiging van de SP om als onafhankelijke kandidaten op haar lijst plaats te nemen werd afgewezen als niet strokend met de W-KAP-strategie.

Het ACW reageerde ongemeen heftig. Zowel in *Het Volk* als in *Volksmacht* liet het dagelijks bestuur van het ACW weten dat W-Kap zichzelf buiten de beweging had gesteld. Enkele dagen later kreeg Paul Pataer, één der drijvende krachten van WKB, zijn ontslag.

En toch boekte W-Kap opnieuw successen. Op het ACW-congres van 23 februari werd een amendement, dat de bedoeling had «dissidenten» uit bestuursfuncties weg te duwen, door een duidelijke meerderheid verworpen. Op de grote anti-rakettenbetoging van 17 maart 1985 -waaraan het ACW officieel niet deelnam!- waren ze er met duizenden: militanten, bestuursleden en vrijgestelden uit de kristelijke arbeidersbeweging, achter de spandoeken van W-KAP («ACW'ers eisen: weg met die rakettenpartij!»).

Kort nadien vormde een groep rond Paul Pataer een samenwerkingsverband (PAKS - *Progressief Akkoord Kristenen-Socialisten*) met de SP, met het oog op de parlementsverkiezingen van het najaar. Binnen W-KAP gaf dit aanleiding tot nieuwe discussies rond de strategie, met als resultaat een duidelijke afkeuring door W-KAP van het PAKS-initiatief. W-KAP hoopte immers een levensvatbare kristelijke arbeiderspartij te zien groeien vanuit een stroming binnen het ACW. W-KAP stelde bij die gelegenheid duidelijk dat het zijn doelstellingen niet kon bereiken langs een andere partij om.

In de weken voor de verkiezingen (13 oktober) had een kiesoproep van WKAP («*Stem niet voor CVP of PVW*») een grote weerklank gevonden bij de basis van de beweging. De verkiezingsuitslag toonde een vooruitgang van de progressieve partijen in Vlaanderen, een achteruitgang van VU en PVV en een lichte winst (verrechtsing) van de CVP. Duidelijk werd dat de ACW-ers in de CVP nog minder ruimte zouden krijgen en nog meer de gijzelaars van een rechtse politiek zouden worden.

Op de rakettenbetoging van 20 oktober 1985 bleef het ACW als organisatie opnieuw afwezig. Maar de basis was er weer, met spandoeken («*Hier "toch" het ACW*»), met groene vlaggen en met borden van W-KAP als trekpleister.

In de bevraging van 1984 haalde de eigen-partij-optie binnen de LBC 47%, terwijl de keuze voor samenwerking met de CVP (onder zeer strenge voorwaarden) 43% haalde. Deze tendens bevestigde zich op het LBC-congres van 25-26 oktober 1985, waar een «anti-CVP-amendement», ingediend door LBC-Turnhout, spontaan en enthousiast met een grote meerderheid werd goedgekeurd. (Ruime weerklank in de pers, behalve inde ACW-krant Het Volk).

Het ACW-congres over ACW en politiek

Nadat de klip van de verkiezingen was genomen en Martens VI was aangetreden, organiseerde het ACW op 12 april 1986 een congres over «ACW en politiek». Dit congres moest het slotluik worden een operatie die al in 1982 was ingezet om de anti-CVP-stemming bij het voetvolk te bedwingen. De «bevraging» werd een «denkoefening» genoemd en op basis van haar eigen interpretaties van de resultaten zou de ACW-leiding een aantal congresresoluties formuleren. De voorbereiding van dit congres gebeurde in een ijtempo en in een sfeer van gelatenheid en zelfs angst. Het was duidelijk aan te voelen dat de beslissingen reeds genomen waren. Heel wat vrijgesteld (vooral uit KAJ en KWB) vreesden dat hun kritiek hen tot KAP-zondebokken zou maken. Bij anderen leefde de bange verwachting dat een opgedrongen strak CVP-keurslijf dodelijk zou zijn voor het engagement van vele militanten en geëngageerde leden. Alleen in het ACV en in de meest kritische KWB- en KAJ-verbonden werd openlijk uiting gegeven aan het ongenoegen.

In de samenstelling van het congres wogen de plaatselijke ACW-verbonden -waarin de CVP-involed zeer groot is- veel zwaarder door (80%) dan de afgevaardigden van de deeltakken (20%). Terwijl een doorsnee-militant met moeite zijn mening kwijt kon, mocht minister Dehaene via een brochure gratis zijn ideeën over ACW en politiek ruim verspreiden. Het was een duidelijke poging om de ACW-ers ervan te overtuigen binnen de CVP-stal te blijven. Een KAP was volgens hen niet levensvatbaar en de voorwaarden voor een verder samengaan met de CVP mochten niet te dik in de verf gezet worden. Vermaningen ook voor het ACV, dat enkel maar optrad als verdedigster van verworven rechten. Mandatarissen van het ACW moesten volgens hem bovendien het standpunt van de partij -die het «algemeen belang» dient te verdedigen.

Wat was het resultaat van het congres? De band met de CVP werd onvoorwaardelijk en zonder enige reserve bevestigd en verstevigd. De loodzware voorwaarden werden teruggeloten. Wel werd beklemtoond dat politieke mandatarissen de standpunten van het ACW consequent en solidair moesten verdedigen, tot het uiterste. Tevens werd gesteld dat bestuursleden en personeelsleden van de beweging de verantwoordelijkheid dragen om de politieke opstelling van het ACW te verdedigen en dat ze ook in politiek opzicht actief moesten meewerken aan de realisering van haar doelstellingen, beslissingen en standpunten. De ACW-leiding dulde duidelijk geen dissidentie meer!

Ondertussen werd er op dit congres met geen woord gerept over de toenmalige begrotingssanering en de volmachttrainen die op het spoor stonden.

In WKAP werd gelaten doch zonder paniek gereageerd. Men beseftte wel dat door de ingenomen standpunten vooral voor vrijgestelden en bestuursleden de manoeuvreerruimte zeer klein werd. Bij sommigen leefde de vrees voor verdachtmakingen en heksenjacht. Anderzijds verwachtte WKAP dat het gevoerde regeringsbeleid van inleveringen en bezuinigingen zou leiden tot een verdere links-rechts-polarisatie. Het ACW zal op een bepaald moment toch eens moeten kiezen tussen de belangen van haar leden en haar «obsessionele en masochistische liefde» voor de CVP. Anders kan men verwachten dat delen van de KAB, vooral in de actieve takken, zich gaandeweg van de CVP zullen afkeren.

Bij de parlementsverkiezingen van december 1987 herhaalde WKAP zijn stemoproep van 1985: stem niet voor CVP of PVV, maar wel op kandidaten op andere lijsten, die het verzet van de werknemers tegen het CVP-PVV-beleid ondersteunen.

Grote verbazing bij militanten uit de KAB: na de verkiezingen, op 15 januari 1988, publiceren ABVV en ACV samen een gemeenschappelijke verklaring, die brandhout maakt van het tot dan gevolgde neo-liberale herstelbeleid. Op 27-28 januari wordt door CVP en PVV een ontwerp-regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve bekend gemaakt, dat onmiddellijk op een vernietigende wijze gekraakt wordt door ACW en ACV... Op de CVP-partijraad van 30 januari stemden alle toonaangevende ACW-politici echter zonder schaamte voor dit ontwerp!

Was dit de versterkte ACW-aanwezigheid in de CVP? Geen betere manier om de WKAP-tendens te ondersteunen!

Van de geplande CVP-PVV-regering kwam door politieke omstandigheden niets in huis. We kregen een nationale rooms-rode regering en door een constitutionele kunstgreep werd de SP ook de Vlaamse regering (met een nieuw regeerakkoord) binnengeloodst.

Ondertussen was en is ook de toenadering tussen ACV en ABVV verder merkbaar. Het aantreden van een nieuwe leiding in beide vakbonden is daaraan zeker niet vreemd. Met Peirens kreeg het ACV een leider die meer aandacht heeft voor syndicale noden en minder ideologisch en politiek gemotiveerd is dan zijn illustere voorganger Jef Houthuys. Hij deinsde er op het Kortrijkse ACV-congres van 1988 niet voor terug Dehaenes tewerkstellingsplannen een duidelijk onvoldoende mee te geven.

Deze eerder pragmatische ingesteldheid lijkt op dit ogenblik in het ACV de bovenhand te hebben. De band met de CVP -al dan niet via het ACW- is, zoals de tendens al eerder leek te zijn, helemaal niet meer van ideologische aard, maar ingegeven door bijna opportunistische machts-motieven. Dit betekent echter nog niet dat de oude ideologie van klas-senverzoening dood zou zijn. Ze leeft nog steeds verder, sluimerend, iets meer op de achtergrond.

Ook de toenadering tot het ABVV lijkt een teken te zijn van die nieuwe wind, in beide vakbonden. Beangstigend is echter hoe beide bonden op dit ogenblik de neiging hebben elkaar rechts in te halen, steeds meer in de richting van een aanvaarden van de kapitalistische logica. De reactie (of niet-reactie) op de besparingen in de begroting '91 is hiervoor ken-schetsend.

Het congres van het ACW van 1986 lijkt erin geslaagd te zijn een aantal drijvende krachten achter WKAP in te nemen. Voor WKAP is een tijd van bezinning over de strategie aangebroken. Aan de basis wordt echter door vele militanten rustig verder gewerkt. Waar het kan wordt de onzalige binding van het ACW met de CVP bekritiseerd en het onheil-zame ervan aangetoond. Het blad van WKAP (*Beweging*) brengt regelmatig analyses van de regeringspolitiek, van de sociaal-economische actualiteit en van de rol van het ACW daarin. Rond actuele thema's (bv. de flexibiliteit) organiseert Beweging studiedagen. Op belangrijke manifestaties is WKAP steeds aanwezig met een pamflet. Het bezorgt zo informatie en analyses aan de vele militanten, kaderleden en vrijgestelden die, nu vooral in de ondernemingskernen en in plaatselijke afdelingen, blijven ijveren voor de autonome K.A.B. en voor de idee van een eigen partij.

Toen de ACW-leiding op haar Nationale Raad van 8 juni 1990 -vier jaar na het congres- een balans opmaakte en voorstelde om de leden op te roepen om zo massaal mogelijk lid te worden van de CVP, vond ze hiervoor geen meerderheid. De KAJ, meerdere ACW-verbonden en vooral de KWB en het Vlaamse ACV vonden de evaluatie van de voorbije vier jaar niet kritisch genoeg. Ze hadden vooral kritiek op de houding van de zogenaamde «bevriende» mandatarissen in de CVP. Ze vonden dat een oproep tot een versterkte aanwezigheid in de CVP enkel het omgekeerde effect zou hebben: een versterking van de CVP-stand-punten in het ACW! Een duidelijker profilering van het ACW is voor hen de eerste vereiste. Daaraan werken, zorgen voor radicaler standpunten blijft dé opdracht voor progressieve militanten in de Kristelijke Arbeidersbeweging, om zo op weg te gaan naar de breuk met de CVP.

Een stukje persoonlijke ervaring

Tegen deze achtergrond speelde zich de geschiedenis af van mijn eigen engagement in de kristelijke arbeidersbeweging: Eerst lid, later militant en bestuurslid in één van de centrales van de Federatie van Christelijke Centrales van de Openbare Diensten.

Zo'n 15 jaar geleden geraakte ik aan het werk in een sector waarin het ACV een quasi-monopolie heeft. Daar sta je dan als sympatisant van een kleine linkse partij, als marxist, als overtuigd socialist. Je aansluiten bij het ACV betekent dan dat je terecht komt in de grootste massa-organisatie van het land. Het besef dat deze massa gebruikt werd en wordt als kiesvee voor de kristen-democratie, het besef dat klassensamenwerking en verzoeningsgezindheid behoren tot de traditionele ideologie van deze organisatie, maakten de keuze voor het ACV moeilijk en toch vanzelfsprekend.

Samen met kameraden en enkele collega's was gaandeweg het inzicht gegroeid dat we de vakbond niet in de handen mochten laten van een conservatieve en corporatistisch ingestelde leiding. Bovendien zijn we er ons duidelijk van bewust dat grondige maatschappelijke veranderingen in dit land onmogelijk zijn zonder of tegen de grootste massa-organisatie. Wilden we een beter, radikaler, combattiever ACV dan moesten we op een loyale manier in deze organisatie werken. Wilden we werken aan de ontmaskering van de kristen-democratie, dan moesten we dat daar doen waar die ideologie verspreid wordt, maar waar de kansen ook het grootst zijn om te wijzen op het versluijrende karakter van de kristendemocratie: daar waar mensen telkens opnieuw de tegenstelling ervaren tussen datgene wat werknemers, arbeiders en bedienden als prioritair ervaren en datgene wat de zogenaamde politieke vrienden van het ACW in de CVP ervan maken.

Een onmogelijke taak? In de loop van de voorbije jaren hebben we gemerkt hoe de stroming voor een zelfstandige politieke opstelling van de kristelijke arbeidersbeweging geleidelijk aan invloed en aanhang won. Het resultaat van de bevraging "ACW en politiek" was ondanks het op het eerste gezicht voor ons negatieve resultaat, toch bemoedigend. Het toonde aan dat de stroming er was -zeker in de centrales van de openbare diensten- en sterker dan we hadden durven vermoeden. De manier waarop door de ACW-leiding van de bevraging gebruik gemaakt werd om de dissidentie monddood te maken, heeft op het eerste gezicht het elan van de tegenbeweging misschien gebroken.. We merken nochtans hoe onder de invloed van de WKAP-beweging heel wat nieuwe ideeën in deeltakken van het ACW aan bod gekomen zijn en nog steeds leven.

Ook op dit ogenblik wordt in allerlei bestuursvergaderingen en op vormingssessies nog steeds openlijk onze plaats in het ACW en in de CVP in vraag gesteld. Vrijgestelden zijn heel wat voorzichtiger geworden sinds het ACW-kongres van 1986. Het zijn echter vooral militanten en kaderleden die regelmatig kritiek uiten op de manier waarop de standpunten van de Kristelijke Arbeidersbeweging niet worden hard gemaakt door haar zogenaamde politieke vrienden. Deze analyse kan zonder veel moeilijkheden gemaakt worden en men kan regelmatig nog wijzen op de manier waarop het programma van de Kristelijke Arbeidersbeweging verraden wordt door de CVP, die het neo-liberale herstelbeleid gewoon verder zet. En bij gelegenheid kun je zelfs wijzen op de mogelijkheden van een autonome opstelling van de Kristelijke Arbeidersbeweging en op de noodzaak van een eigen partij. Je merkt dan we om je heen de verveelde gezichten van hen die hun heil in de CVP zoeken en die hopen via een versterkte aanwezigheid van ACV-ers in die partij het beleid te kunnen beïnvloeden.

Zolang je kritiek op de CVP en haar mandatarissen binnenkamers blijft, binnen de eigen organen, kan dat nog. Erger wordt het wanneer je die interne tegenstellingen en kritieken naar buiten brengt, in de pers of bijvoorbeeld in een tijdschrift als dit. Dan wordt er aan de alarmbel getrokken. Dan heerst er paniek in de ministeriële kabinetten en in de vakbondssecretariaten. Dan gaat men op zoek naar de snoodaards om hen erop te wijzen dat ze door hun ondoordacht handelen de goede relaties met de "vrienden" dreigen te verstoren.

Als progressief militant werken in de K.A.B. is werken met veel geduld; het is, zeker vandaag, bij momenten het gevoel hebben als een soort Don Quichot te vechten tegen windmolens van toenemend individualisme en afnemende solidariteit. Dat is waarschijnlijk het gevoel waarmee progressieven van alle tijden regelmatig af te rekenen hebben en waartegen ze zich alleen maar kunnen wapenen door de steun en bemoediging van kameraden. (In 1874 gaf Karl Marx aan Engels, die veel van het werk van Cervantes hield, een pas verschenen Spaans exemplaar van >Don Quichot cadeau).

Als progressief militant werken in de K.A.B. betekent ook, voorzichtig en met zeer veel gevoel voor tactiek te werk gaan. Je kunt er niet openlijk uitkomen voor je socialistische inspiratie. Je moet er zeer voorzichtig omspringen met marxistische analyseschema's. Je kunt éénmaal wijzen op de grote verantwoordelijkheid van banken en holdings in de crisis en op de noodzaak hen samen met de sleutelsectoren van onze economie te nationaliseren. Je krijgt voor een deel gelijk. Een tweede maal worden er meewarig een aantal hoofden geschud. Een derde maal krijgt men

argwaan. Een analyse van de sociaal-ekonomische achtergronden maken is er zeer moeilijk. Vele dingen worden als vanzelfsprekend en normaal beschouwd : de grote schuldenlast is er nu eenmaal en is een onontkoombaar gegeven, schulden moeten afbetaald worden !

Als progressief werken in de K.A.B. is opboksen tegen veel onbegrip. Op dit ogenblik vernemen we bijvoorbeeld, dat in de Vlaamse ACV-onderwijscentrales pleiten voor solidariteit met de acties van de Waalse collega's, onmogelijk is. "Alles wat zij meer krijgen, zullen wij minder krijgen. Wij zullen moeten betalen voor hun loonsverhoging", durven bestuursleden daar beweren. Op dat moment wordt het moeilijk uitleg geven over de nefaste gevolgen van de staats Hervorming voor de financiering van het onderwijs en voor de solidariteit tussen alle werknemers. Een beetje later hoor je pleiten voor de regionalisering van de sociale zekerheid !

Als progressief werken in de K.A.B. is ook nauwgezet en loyaal je werk doen : zorgen voor een goede technische dienstverlening. Aandacht hebben voor de kleine en grotere materiële problemen van je collega's. Opletten dat je met al je analyses en drang naar radicalisering van de vakbond die basis niet voorbij holt en terecht komt een blind activisme, waarin niemand je volgt zodat je uiteindelijk heel alleen komt te staan.

Werken als progressief in de kristelijke arbeidersbeweging ? Streven naar de vorming van een eigen "Kristelijke Arbeiderspartij". Ook in progressieve kringen wordt je met veel onbegrip en eerder meewarig aangestaard. Illustratief hiervoor was de reactie van Humo in maart 1985 op de oprichting van WKAP : het los van de SP gaan opereren en het willen streven naar een Kristelijke Arbeiderspartij werd er gezien als het vergroten van de verdeeldheid binnen de arbeiders. "Er zijn toch arbeiderspartijen genoeg waarin kristenen en niet-kristenen hetzelfde politieke programma willen realiseren". En dan werd er verwezen naar voorbeelden uit Engeland, Duitsland en Nederland. Vaak wordt in progressieve en socialistische kringen de invloed van bijna 200 jaar verzuiling in ons land zwaar onderschat. De poging van Paul Pataer en PAKS, om via plaatsen op SP-lijsten kristelijke arbeiders de kans te geven daar voor ACW-ers te stemmen en zo los te komen van de CVP, mislukte. Zij vormen sinds mei 1987, samen met Doorbraak en met een deel van de redactie van het vroegere blad Links, de Groep Nieuw Links, die een gelijknamig blad uitgeeft "voor een rood-groene beweging". Zij zien de SP als het "corpus" voor een te vormen progressief front en menen dat "alleen een progressieve en open SP het ACW tot een andere politieke opstelling kan dwingen". Bij WKAP doet deze opstelling

wenkbrauwen fronsen. WKAP vraagt zich af of de basis van de kristelijke arbeidersbeweging niet zelf de stoot moet geven. Precies daar ligt het verschil tussen Nieuw-Links en WKAP : Alleen een belangrijke, in de kristelijke arbeidersbeweging gewortelde en georganiseerde tendens kan het ACW of grote militante delen ervan tot een andere opstelling dwingen. Het opbouwen van die tendens is volgens WKAP de opdracht voor progressieve militanten binnen de kristelijke arbeidersbeweging. Mensen met een verzuild kristelijke traditie van ingebakken afkeer tegen al wat socialistisch is, krijg je niet in een handomdraai uit het vertrouwde nest. Een kristelijke arbeiderspartij is voor hen wél een aanvaardbaar alternatief. Op lange termijn kan er daarna pas gedacht worden aan samenwerkingsverbanden met andere partijen met een gelijkaardig programma.

Dat is een perspectief op lange termijn. Op dit ogenblik is de eerste noodzaak dat progressieven zich niet afkeren van de kristelijke arbeidersbeweging, maar dat ze bewust zouden kiezen voor de lange moeilijke weg van het geduldige overtuigingswerk. Dit is onontbeerlijk om de voorwaarden te scheppen voor de breuk van de K.A.B. met de C.V.P. Dat moet onze doelstelling zijn op midden-lange termijn ! En dat kan alleen maar door onze aanwezigheid en concrete loyale inzet in de kristelijke arbeidersbeweging!